

Чураглчы улуулхун хайнхата ● ХАНЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР ● sanaoloh

Багтаныг ахуйнхныг 10-хувьд ахуйнхныг 11-багд-ийнхныг ахуйнхныг 12-багд-ийнхныг ахуйнхныг 13-багд-ийнхныг ахуйнхныг 14-сэрлэг ахуйнхныг 15-чэглээр ахуйнхныг 16-

— УЛУУСКА — БУ КҮННЭРГЭ —

«МЕЙН КОНИГ» ПУОНДА ҮЛЭТИН САБАЛЫЫР

Күөх төлөн умайар үөрүүлэх чааһыгар Айсен Николаевы сэргэ, улуус баһылыгын солбуйааччы Алексей Егоров, Хоптоно нэһилиэгин баһылыга Борис Архипов кытын-нылар. Ил Дархан грамотатынан тырааныстар зйгэтин бэтэрээни Иван Васильев, үр-

Ил Дархан Айсен Николаев: "Гааска холбоомут бэйлээр сылаас, истин" эйгэлзэх бусолууннар. Кэнни-ки сылларга илин энээр улуустарга заастааһын бырагыраамата тэтиминээхтик барар. Энуги, чуралчылар, олус түмсүүлээххит, инникигэ бэулуурдааххит, онон өссө да сайда-үгүг түрүгү" - диэтэ.

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Харчыгын картончанан Сбербаан нөнүө 2202 2053 0001 5630 нүөмэргэ эбэтэр уу харчынан ТХУ ылыабынай зоотехника Мария Ньургустановна Макарова аагыгар ыктарыгын көрдөһүт. Тел. 8-914-285-51-33.

«Мейн Кониг» дунда субэтз.

СОЛНАЙ КЭНСИЭРИН ТЭРИЙДЭ

Манньык ааттаах Чурапчы оройуонун Болтоно нэһилиизгэр зоотехнигынан, Сыланга «Чурапчы» сохуоска кылаабынай зоотехнигынан, Чурапчытаабы племхолбоһукка, ССКП Чурапчытаабы райкомугар, агропромышленной холбоһукка, тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар, этүүт кэмбинээтигэр салайар дуоһунастарга, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабыыталыстыбатыгар тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар референтинэн үлэлээбит Спиридон Иванович Яковлев сырдык кэриэһигэр анаамыт кинигэ сүрэхтэниитэ «Айылгы» норуот айымньытын дыэтигэр буолла. Оройуонун, өрөспүүбүлүкэтин социальнай-экономическай сайдыытыгар үлэтинэн-хамнаһынан дыоһун кылаатын киллэрсибит биир дойдулаахпыт туһунанкингизни ырытыа, Спиридон Иванович туһунан үтүө өйдөбүллэрин үлүстэ, Арассыыйа Федерациятын Сэбиэтин чилиэнэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин бастагы Ил Дархана Егор Борисов, Чурапчы улуутун дыкуутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Афанасий Захаров, улуус дьаһалтатын баһылыгын социальнай боллурдуостарга солбуйааччы Николай Аммосов, Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начаалынньыга Александр Сивцев, төрөөбүт нэһилиизгин баһылыга Егор Сивцев, «Чурапчы» ТХПК-тан, бииргэ үөскээбиттэрин иһин Наталья Княженина — Лапаана

Кинигэни ырытан, Спиридон Иванович тулунан ахтыгны Егор Борисов, Афанасий Захаров, Николай Аммосов, Егор Сивцев, Клара Макарова, Наталья Кривошапкина – Далаана, Александр Сивцев, Николай Михайлов, Василий Чичигинаров, Виктор Дьяконов, Алексей Слепцов гыл эттилэр. Кинилэр Спиридон Ивановичы эрэллээх кэргэн, амарах ага, үтүөкэннээх табаагыс, байанайдаах булчуут, ылгам ырыаһыт, көрдөөх-күлүүлээх, дыону бэйэтин тула түмэр ураты дининэн сыаналаан истинник-иһирэхтик кэпсээтилэр. Спиридон Иванович кылгас тынан баран табылхай олоһу олорубутун бэлиэтээтилэр.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Мария Ивановна Аммосова:
- Оёо ускуустуба оскуолатын үөрэнээччилэргэр соһыйай кэнсирэ бастабыытын тэрийдйүт. Бу дьоро күн улуустаабы "Үрээн" бириэмийэни туугтарыы тэрээһинин чэрчитинэн ыытылынна. Инникитин да үөрэнээччилэрбит талааннарын арыдан, манньык айар кизгэлэри тэрийэн, кинилэргэ кизг суол аартыгар тахсалларыгар бастабык хардыы буһгарын сүтүһүкүт.

Марфа ПЕТРОВА.

— НОВЫЙ ПРОЕКТ —

МОДЕРНИЗАЦИЯ И ТРАНСФОРМАЦИЯ ЦЕНТРОВ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ)

В 2021 году в республике стартовала работа по реализации мероприятий по внедрению единых требований к организации деятельности органов службы занятости в рамках федерального проекта «Содействие занятости» национального проекта «Демография», попавшей в третью волну тестовой эксплуатации в России.

Пилотным центром в республике выступил Центр занятости населения в Чурапчинском улусе.

Модернизированная государственная служба занятости населения будет единой современной структурой под брендом «Работа России» - кадровый центр.

Преобразования проходят поэтапно, путем внедрения разработанных и утвержденных Минтрудом Российской Федерации единых стандартных требований.

Внедрение единых требований предусматривает:

- текущий и капитальный ремонт зданий и помещений отделений центра занятости населения, в которых реализуются проекты по модернизации;

- оснащение рабочих мест работников отделений центра занятости населения, в которых реализуются проекты по модернизации, включающее обеспечение уровня комфортности;

- внедрение фирменного стиля оформления отделений центра занятости населения, в которых реализуются проекты по модернизации, в том числе изготовление полиграфической продукции, предназначенной для информирования граждан и работодателей об услугах и мерах поддержки, предоставляемых в отделениях центра занятости населения, в которых реализуются проекты по модернизации, в средствах массовой информации, изготовление и установка средств навигации, табличек и вывесок, обеспечение работников отделений центра занятости населения, в которых реализуются проекты по модернизации, униформой;

- внедрение принципов и инструментов бережливого производства, оптимизацию процессов, разработку и внедрение технологических схем предоставления услуг с учетом жизненных ситуаций граждан и бизнес-ситуаций работодателей;

- разработка, внедрение и организационно-методическое сопровождение функционирования автоматизированных информационных систем, задействованных в деятельности отделений центра занятости населения, в которых реализуются проекты по модернизации, защищенных в соответствии с законодательством Российской Федерации в сфере защиты информации;

- формирование системы контроля и оценки качества предоставления государственных услуг в отделениях центра занятости.

В настоящее время в Чурапче завершаются работы по модернизации Центра занятости населения города Чурапчинского улуса под новым федеральным брендом «Работа России».

Для выполнения работ по ремонту центра занятости населения в Чурапчинском улусе проведены конкурентные процедуры по определению подрядчика.

Подрядчиком, выступил индивидуальный предприниматель Кардашевский А.А., в соответствии с утвержденным дизайн-проектом, проведены работы по ремонту помещений Центра занятости, соответствующие единым требованиям к организации деятельности органов службы занятости. Строительно-монтажные работы будут завершены подрядчиком декабря 2021 года.

Помимо ремонта здания в центре установлены новая мебель, полностью обновлена компьютерная и оргтехника, смонтирована система управления

электронной очередью, удобно организованы рабочие места, внутренняя логистика, обеспечены униформой сотрудники.

Совместными усилиями проведена огромная работа. В целом клиентов Кадрового центра ждет комплексный подход к решению вопросов, удобная навигация, выделенные функциональные зоны работы с посетителями, цифровые сервисы, персональные консультанты, возможность организовать обучение, расширенный банк вакансий от крупнейших интернет-порталов по поиску работы. Модернизация меняет устоявшееся представление о службе занятости населения, которая уже не просто оказывает привычные всем услуги, а подходит к решению проблем клиента комплексно.

Чурапчинский центр занятости станет второй площадкой в республике, где открывается модернизированный кадровый центр. В этом году также завершён ремонт и запланировано открытие обновленного кадрового центра в г. Нерюнгри.

Модернизация предполагает не только ремонт помещений, но и формирование новой эффективной модели взаимодействия с гражданами и работодателями.

Основной целью модернизации службы занятости является создание новой модели центров занятости населения — современных «кадровых центров», оперативно и проактивно действующих в отношении рисков безработицы и неэффективной занятости, содействующих реализации профессионального потенциала граждан и удовлетворению потребности работодателей в кадровых ресурсах.

Деятельность службы занятости населения должна быть перестроена в соответствии с принципами бережливого производства, предполагающим сокращение множества операций для того, чтобы максимальное внимание было уделено именно взаимодействию с гражданами и работодателями.

В конечном итоге работа центров занятости со сложным процессом оказания отдельных услуг будет переориентирована на эффективное решение целого комплекса различных проблем, исходя из тех жизненных ситуаций и бизнес-ситуаций, в которых оказываются люди, ищущие работу, а также работодатели, заинтересованные в подборе сотрудников.

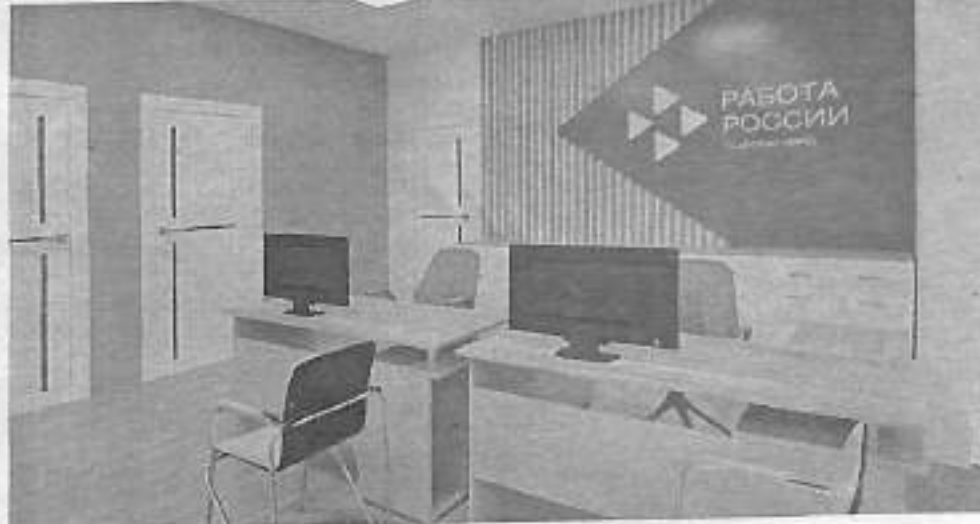
Следует отметить, что мероприятия по модернизации службы занятости населения с целью повышения эффективности её деятельности предусмотрены федеральным проектом «Поддержка занятости и повышение эффективности рынка труда для обеспечения роста производительности труда» национального проекта «Повышение производительности труда и поддержка занятости».

Основная цель реформирования — изменение принципа оказания услуг, направленного на оперативное решение комплекса проблем у граждан в соответствии с жизненной ситуацией и помощь работодателям в эффективном решении бизнес-ситуации.

Служба занятости нового формата должна полностью владеть информацией о состоянии рынка труда, уметь прогнозировать распределение трудовых ресурсов и предлагать подходящие вакансии в других регионах, в том числе с возможностью профессионального обучения и пересоборования граждан.

Основная задача состоит в том, чтобы граждане, попавшие в трудную жизненную ситуацию, связанную с потерей работы, находили в новом кадровом центре реальную помощь. Это будет возможно при выстраивании тесных, партнерских отношений с работодателями и изменениями в осознании своей деятельности сотрудников службы занятости.

Внедрение новых цифровых сервисов службы занятости уже в этом году позволило дистанционно осуществлять постановку на учет граждан и принятие

решения о назначении пособия им. Основными онлайн-ресурсами для поиска работы и подбора работников станут общероссийская база вакансий «Работа в России» и официальный интерактивный портал службы занятости населения.

Также в настоящее время идет переход на Единую цифровую платформу (ЕЦП) в сфере занятости и трудовых отношений «РБР».

Центр занятости населения Республики Саха (Якутия) находится в третьей волне тестовой эксплуатации.

Работа сотрудников службы занятости населения (центра занятости населения) с подсистемой обеспечения государственных услуг возможна при выполнении следующих минимальных требований к персональному компьютеру, выступающему в качестве автоматизированного рабочего места (АРМ) пользователя:

- АРМ сотрудника службы занятости населения (центра занятости населения) должен быть подключен к сети Интернет по каналу с пропускной способностью не менее 512 Кб/с.

- АРМ сотрудника службы занятости населения (центра занятости населения) подключается к подсистеме обеспечения государственных услуг через защищенную сеть VIPNet.

В качестве тестовых пилотных центров были выбраны следующие центры занятости:

- 1) Центр занятости населения Мирнинского района;
- 2) Центр занятости населения Нерюнгринского района;
- 3) Управление занятости населения городских округов «Офис моя работа» г. Якутск.

В настоящее время ведется обучение сотрудников службы занятости населения (центра занятости населения) республики новой системе, где обучают принимать и модерировать заявления граждан, юридических лиц и компаний.

Пресс-служба
ГКУ РС (Я) «ЦЗН РС (Я)»

— РЕКЛАМА —

Надежда Бабкина,
народная артистка России

РоссельхозБанк

5.5%

ГОДОВЫХ*

ПЕНСИОННЫЙ КРЕДИТ

7787 Платон, Якутск, МТС-Тел-77

8 800 100 0 100

rshb.ru

Без обеспечения граждан РФ, возраст от 23 до 75 лет включительно на момент возврата кредита. Валюта — рубль РФ, срок 5 лет включительно. Сумма — от 30 тыс. руб. до 3 млн руб. включительно. *5.5% годовых для пенсионеров в первый год действия кредитного договора, далее 10.0% годовых. Указаны ставки по кредиту «Кредит пенсионный плюс» со сроком 5 лет включительно, при условии выбора клиентом условий кредитования со средним уровнем залога, временной нетрудоспособности и др. оснований на ипотечного страхования («Теломедицина») (предложение действует до 01.02.2022). Преплата от договора страхования по указанному набору рисков составит 16.4% годовых. Реклам. Не является офертой. Информация действительна на 01.12.2021. Подробности по телефону 8-800-100-0-100 на сайте www.rshb.ru и в офисе АО «Россельхозбанк». АО «Россельхозбанк» Генеральная лицензия Банка России № 3349 (выдана) от 12.03.2015.

— "СУЛУСЧААН" УЊ УЙЛААН 55 СЫЛЫН КӨРСӨ —

Күндү иитээччилэр, уһуяан үлэһиттэрэ,
төрөппүттэр уонна ытыктабыллаах
бэтэрээннэрбит!

Бэйлэл Сылал нэһилиэгэр оскуолара жириэн иннинээдэ 650 тэрилтэ тэриллбитэ 55 сылын туолар үбүлүйдүөх сыла. Бу сыллар усталарыгар "Сулусчаан" уһууаан нэһилиэккэ сүткэн ылаатын киллэрсэн, бэйэ устуоруйалаах улахан тэрилтэнэн биллэр. Уһууаан 1966 сыллаахха аан манный Бэрэ улаастагар аэнын арымыарыттан туһунан дуслууах-иистээх, сонун хайыскалары, сана сүүрээниэрэ сөптөөхтүк туһанан, олоххо киллэрэн айымньылаахтык үлэлээн-хам-сан кэллэ.

«Сүлүсчээн» угууаан кэлэктиибэ сананы олохо киллэригэ, оло-
лору бэры өттүнэн сайыннарыга утумнаахтык үлэлиир. Ол түмүгү
эвэс таһымнаах кункурустар, күрэхтэһилэр «айыллыахтарынан
булар: 2007 сыллааха - «Саха Өрспүүбүлүктүн Ил Дарханын Гра-
на»; 2015 сыллааха - «Лучший сельский детский сад»; 2016 сыл-
лааха - «Национальный реестр «Ведущие образовательные учре-
ждения России»; 2019 сыллааха - Бүтүн Арасыйытаабы кунку-
руска "Образцовый детский сад - 2019". VI Бүтүн Арасыйытаабы
бэстибээлгэ «Лучшая дошкольная образовательная организация
- 2019». Бэйи үлэ уопута Өрспүүбүлүктээби, Арасыйытаабы
таһымнаах сэмизээрдэргэ, научнай-практический комплеизинсий-
пэргэ тарбанан кэллэ. Бу барыта үлэбэ, табыт идэбэ бэринилээх
итээһинилэр, түмсүүлээх кэлэктиип уфун сыллаах үлэтин үтүө түмүгү
булар.

Тэрийлгэ сайдылгыгар, оёону иитигэ-үөрэтимгэ төлүү күүс буолар үлэһиттэрбит кыһамньылара туохха да тэниэммэт, сыаналаммат. Бу багиз күн махтал тылларбытын биллэрэбит Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэх үлэһиттэрин идэлэрин үрдэтэр үнүстүүт үөрэх чааһыгар дириэктэри солбуйааччыга, педагогическай наука хандьыдаатыгар Ольга Иннокентьевна Михалеваҕа, уһуйаан научнай салайааччытыгар педагогическай наука хандьыдаатыгар, Чурапчытаагы судаарыстыбаннай физкультура донаа устуорт үнүстүүтүн педагогика уонна уйулҕа кафедратын доценыгар, социальнай-педагогическай факультет деканыгар Татьяна Алексеевна Макароваҕа, улуустаагы үөрэх управлениетын салайааччытыгар Юрий Павлович Посельскайга, үөрэх салаалатын кылаачынай исписалииһыгар Маргарита Прокопьевна Охонешниковаҕа, нһилиэкпит баһылыгар Егор Афанасьевич Сивацкига, ер сылларга уһуйаан үлэтин-хамнаһын үрдүк таһымга таһааран, ситиһиилээхтик тэрийэн салайбыт Елена Петровна Сивацеваҕа, иитээччилэргэ Анна Гаврильевнаҕа, Едэкия Николаевнаҕа, Светлана Николаевнаҕа, Людмила Васильевнаҕа, Светлана Васильевнаҕа, оло саадын бары үлэһиттиригэр.

Билийни, сырдыгы таркатар «Сулусчаан» үтүйзэн инниэитин да си-
лигилгин сайда турдун! Барыгытыгар кытааннах доруубуяны, дылу-
соргуну үнөкэ эниги чугас дыонгугуттар дылу- соргуну бабарабын!

Надежда НЕСТЕРЕВА,
улууһаан сэлбиздиссэйтэ.

**ДЬОЛЛОХ ОБО СААС УЙАТА –
“СУЛУСЧААН УЪУЙААН»**

Сылангазды "Сулусан" уушан бэйлгы үерэх дылыгар 55 сылтан туолар үбүлүөйүн бэлиэтиир үтүө кэмнэр. Уушан сайдыытын сэгэн көпсир буоллахха, бастаы дыссаат Бэрэ уаастагар 1966 сыллаахха ынанчысыттар ололоругар ананан аһыллыбыт. Барыта 25 оло сыдыбыт. Сэбидиссийнэн начальнай кылаас учуутала Е. В. Постникова үлэстэбит. Оттон 1969 сыллаахха 2 нүмүрдээх педучилищени бүтүрэн, анал үерэхтээх А.Е. Дружынова (Соловьева) сэбидиссийнэн үлэли илбит. А.Т. Оксимова, А.Л. Чиркова, Л.Е. Ноеннохова иитээчиллэринэн үлэстэбиттэр. Бу кэмтэ оболор ыйы-ыйынан дьылзэригэр барбакка сылдьаппар эбит. 1974 сыллаахха Ушун Күөлгэ Улахан Күөл уонна Түөйэ уаастактарын дыссааттарын холбоон 50 мистэлээх дыссаат аһыллыбыт, А.Е. Дружынова сэбидиссийнэн үлэстэбит. Очолорго кыра нэһиликкэ улахан дыссаат аһыллыгыта соххус үлэһиттэригэр төһүү күөс буолбут. 1977 сыллаахха саҥа типовой дыссаат тутуллан үлэсэ иириэр. Сэбидиссийнэн А.С. Левина үлэлиир. Сүрүн болгомто оболу үлэһэн иитиигэ ууруллар. 1982 сыллаахха дыссаат иккис дьыагыта саастаах оболорго ананан тутулар. Онон 25 оло сыдыар. Сэбидиссийнэн Г.Н. Дьячкова кыа үлэлиир. Ити кэмнэргэ Е.И. Михайлова, Е.Н. Макарова, Т.А. Макарова сэбидиссийдэринэн үлэлииллэр. Сүрүн болгомто дыссаат матэрийалнай-техническай баазата бөдөрүүрүгэр ууруллар. 1986 сылтан 2021 сылга дэри уушаны сайдыы үрдүк жэрдийигэр таһаарбыт талааннаах салайааччы Е.П. Сивцева сэбидиссийнэн үлэстэ кэллэ. Елена Петровна уушан сайдыытыгар өр сылларга үлэһэн билгини ирдэбилтэ элпиттиир тэрилтэни тэрийбит салайааччы буолар. Хас биридии уушанын үлэһитин кыһалбатын өйдүү уонна өйүү кизг көрүүлээх уонна биллилээх саламааччынан сыаналыбыт. Кыра-каннарбыт сайдыытыгар улахан болгомтону ууран, сөптөөх сайыннарар эйгэни тэрийэн үлэһэн кэллэ. Бэтэрээн иитээчиллэринэн аатыбыт: А.П. Протодаконованы, С.Н. Платонованы, Е.Н. Макарованы, С.В. Платонованы, А.В. Макарованы, Л.А. Ноговицынаны, А.Г. Ноеваны, Л.В. Винокурованы. Үтүө суобастаахтык 20 сылтан ордук иитээчи кемеһолөөччүтүнэн үлэстэбит Чепалова Ф. П., Макарова Н.В., Макарова Д.Н., Филиппова Л.Н., Лытина С.Г., Трофимова К.М., Коркина М.А., Лытина С.Г.

Дьячковская Н.А. заттарын киэн тутта заттыбыт.
Завохунан Е.П. Сивцева, тагас сууһаччынан З.Я.
Мальцева өр сылларга үтүө суобастаактык үлэли
сыйдылар.

1993 сыллартан уһууааммыт экспериментальнай үлэни саҕалаан, күн бүгүнгэ диэри кырачаан оболору иитиигэ-үөрэтиигэ сана технологиялары киллэрэн үлөһөн олорор. Быйылгы үөрэх дьылгаар ого дохуобуйатын бөдөрөтүүгэ сана суоллары тобулуу уснааһуну төрөбүт дойдутун таптыырга, төрү-чүтүн үөрэтиигэ, патриотическай иитиигэ болҕомто уурулуна. Онон обону кыра сааһыттан дойдуга бэринилээх, норуотун культууратын ерө тутан иитиллэн тахсарыгар сөптөөх сайыннарар усулуобуйа тэриллэн үлөһөн-хамсыы олоробут. Уһууаан билиһини кэмизэ эппиэттиир 3 группалаах, 64 оҕо сылдьар, 31 үлөһүтээх.

Үөрхтэзгийн Федеральной стандартыг бастай хардыннылары, саналыг көрүүлзри илтэр - үөртэр үлэбитигэр аан бастагынан улууска, өрөлүүбүлүкэ киллэрбилипт. Билиги уогуллугтун Өрөлүүбүлүкэ араас улуустарыгар, Дьокуускай куоракка киллэр-дилэр уонна билипин сетевой ситиминэн 9 уһууаан Өрөлүүбүлүкэ араас улуустарыттан үлэлип олор-бут. Өрөлүүбүлүкэ уонна Араасыйа таһымыгар үлэбитин көмүскээн, электроннай методическай по-собиелар табыстылар. Бу үлэбитин иллээн - саба-лаан ыытар научнай сайайааччыбытынан Т.А. Мака-рова буолар. Уһууаамыт сана таһыма тахсарыгар бастаы тарйыащы уонна саалаааччы.

Байгалийг үерхс дэвдэлтэн салгагачдыг уларийн, сибидиссийн Н.А. Нестерева санаж, үүрчлэрэх улэтин сабаага. Түмсүүлэр салгагачдыга уонна нитэччилэр идэтэйт таһымнара үрдүүрүгэр, информацийн технологиялар үлэригэр тутталларыг сүрүн болгомтону уулар. Билигнн сана стандарт ирдэбиллэр сеп түбүгэр хайысханы 2003 сыллаахтан киллэрэм, оёо уонна улахан киһи бимргэ дьарыктанар зйгэтин тэрийэн, оёо кыра сааһыттан сабабылын, талаанын арыабыт бу хайысхалар барыта күн - дьыл халандаарын эргиринэн норуот үтүө үгэстэригэр олобуран, оёо ат-хаан билийн- көрүү өтүнүн, тулаарыг олохох бэлэмнээх буолалларыг сүрүн олугу уураплар.

Светлана ПЛАТОНОВА, ућуџаан методиџа

ОБО ИИТИИТИГЭР САНА СУҮРЭЭНИ КИЛЛЭРИИ КЭРДИИСТЭРЭ

Олох өрүс сүүрүүгүн кэриэтэ тохтообокко устан илэр. Уһууһаанна кып-кыра оёһор кэлэллэр, улааталлар, оёһуулаа бараллар. Арай онук буолуохтаах курдук. Ол эрэри ис-һинигэр миэрэн ырытан көрдөххө, бу кырачаан киһи сайдыыта, киһи буолан улаатан олоһун оностуһуута үгүс элбэх сабыдыаллыыр биричиинэттэн тутуллар. Төрөлгүттэр, хаан уруу-аймах оёо олоһор саамый сүрүн олук уурааччыларынан, кинилэр кэннилериттэн оёо тэрилтэтин үлэһиттэрэ буолаллар. Нэһилиэк, улуус, дойдуга оёһо сыйһааннарын, үлэлэрин хан-һыскаларын түмүгүн эдэр ыңчат хайдах киһи буолан иитиллэн тахсыбытыттан көрөбүт сыаналыбыт.

Олжурдук, "Сулусуузан" уфуйаанна методист дуофунаныгар биригэ үлэлиг сылдыан оҥолор иттиилэрин ырытан көрөн баран, болсомтону оҥо кыһы буолан тахсар иттиилтигигэр ууруоха нэада эбит дигн быһаарбыппыт. Егор Дмитриевич Макаров киллэрбит айылҕаанан иттии бырагыраамата буолсеп дии санаан, уфуйаан саастаах оҥолоаналлаах "Айылҕа оҥото" дигн бырагырманы, үлэбэ көмө матырыйал босубулары суруян, олоҥхо киллэрэн үлэһэбпит. Бу бырагыраама Сылан нэһилиэгэ Уһун Күөл бөһүөлэгин оҥолоругар, иэни олохторугар дэыйыста билигин да билгидигн сыаналыбын: Ону билиги билинэһилигэ дэаһанан оҥолор укулэатын көрөбүт. Бу сылларга оҥолор сангарар саҥара чуолкайа суоҕа, ситимнээн кэпсэбэбүрдүрда мөлгөбө биллэн, "Айылҕааналтыһы" нөмүө оҥо ийэ тылын сайылары" дигн бырайыагы өрөспүүбүт аһымыгар көмүскээн үлэһэбиппит. Ур аһымынаах иитэччилэр Анаа Загильев, Юсөва, Людмила Васильевна Винокуроопуттара, кыахтара сүрүн үтэлэ буолбара. Оҥолор хөһөөннору, үтэлэри, өстүүалары сөбүлээн уустан-ураннаан кэмиир, күннэбэи олохторугар туттар буолуттара. Бу үлэлэр түмүктэрин билииһаастык, чуолкайдык санаран ситиһээхтик учууталпыы сылдыр оҥолорго, өбидигнэньэ диктора буолбут ыччалпын көрөбүт.

2002 снллаахха өрслүүбүлүкээс өттигизгэр сага сүүрээниэр кирибтээл курдук, инновационнай хамсааһынын "Образ" дигн учуонайдар бөлөхтөрө (Бер Н.И., Андреев Г.П., Романов Н.И.) рапчыл улууһугар кэлэн үлэлээһиннэр С. Сидоров, М.И. Чичигинарова, Н.

Сибиряков үөрэх салалтатыгар сана ирдэбиллэрэ үгүс толкуйу, мөккүлүүнү үөскөтүттэрэ. "Оболор уонна улахан дьон биригэ дьарыктаныылара" дьин тизмэни Арассыйаҕа "Эврика" культурунай образовательнай куоркурус дьүүлүпүр субэтигэр көмүскээн, атыннык үлэлииргэ көнүлүлбүлүт. Бастагы наукаҕа ирдэбит салайааччыбыт педагогической наука хандьыдаата Ольга Илюкентьевна Михалева көмөтө, субэти үлэни сабалырыбытыгар сүтүн күөс буолбута.

Бу саялгары көрүүбүтүн араас таһымнаах кэмпиризмсыйлэлгэ, көрсүһүлэргэ кемүскэбиллпит. Оёолор уонна улахан дьон дьин түмсүүлэри тэрийэн, саха оёото сахалыы тыһына иитиллихтээх аһаас эйгэни тэрийбиппит. Салайаанчыбыт Елена Петровна устуонсардары булан, сөптөөх эйгэни тэрийэн бизрбитэ иитэччилэргэ теһүү күүс буолбута. Дээ мантан сабаламыта иитэччилэр тус уратылары, кинилэр тус-тупса ньымалара, дьобурдара сайдыыта, көстүүтэ. Анна Гаврильевна оёурунан иистээни ньыматынан, Людмила Васильевна оёо остуруйа истэр бабатынан, Светлана Николаевна оёо айылгыба таланыһытынан, өбүтэттэн бэрлиллбит сизри-туому уһугуннарыһытынан, Евдокия Николаевна оёо айыр дьобурун уруһуй нөнүө арыйыһытынан, Светлана Васильевна хоһуфунан интэрзһиргэтэн оёону иитиини, үөртүөһүн... Бэйэтин дьарыһын дьаһана үөртүөһүн оёо оёолорго үлэтиригэр, бэйэ

тэ хомунан, тэринэн барыыта, улахан иһи
буоппадьына үлэтин булунан, олобун оҥос-
тон олоруута буолар.

Сыланг – ураты устуоруйалаах нэһилээк. Олоххо сананы киллэрэр толкуйдаах, туруу үлэһит ураты дыно элбэх. Ол да иһин улууста бастааһын бааһынай ханайыстыба тэриниилэрэ, оскуола араас сака сүүрээһинэр кириилэрэ элбэх. Бу кэмгэ иитилиһит оҕолору билигин кэтээн көрөбүт. 18 сыл анараа өттүттэн сабалламмыт үлэбэ уһуйаанга сылдьыбыт оҕолортон үлэтэ суох, укул-тэскил сылдьарыччат суох, үөрөхтэнэн, идэлэһэн, ыал буолан, сорохторо бэйэлэрин дьыалаларын тэринэн үлэти-хамсыы сылдьалларыттан кини үлөөр.

Үнүс түгүмэхпитинэн булар – бу сана санабытын олоххо киллэрбиһитин түмэн, суруйан, көмүскэн кизн аранаҕа тарҕатыы үлэтэ. Ол курдук, "Педагогическое условия развития творческой активности детей дошкольного возраста" диэн үлэни көмүскэн, методиспыт Т.А. Макарова педагогической наука хандыдаата аатын ылары ситиспиһит. Бу ситиһиһит улуус салалтатыттан Егор Семенович Сидоров, оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору салалтаттан оттоп начаалынныгыттан Мария Ивановна Чичигиноваттан кеме, көмүскэл ылан, уһууһан бары үлэһиттэрэ, төрөппүттэрэ, нэһилик олохтоохторо ыттыыларынан ситиһилиһит үлэ буолар. Научнай сарайдааччытынан педагогической наука

доктора, Ип Түмэн Судварыстыбаннай Мунһадын бэрэсэдээтэлин солбууаачы Антонина Афанасьевна Григорьева. Практикескэй үлэбитин наукаҥыҥары холбообуллут, ырытан араас таһымнаах ыстатыйаларынан, имтээчипиргэ аналлар көмө матырыйалларынан сүүлүпэн тахсыбыттар.

Ухуйаан улзэтэ Өрөспүүбүлүкэбэ, Араассыйада тарбанан үгүс педагог, учуонай сэнээрмилэрин ылбыта. 2015 сыллааха куорат усуллубуйатыгар аһабыс эйгээн улзэ технологиятын 18 нүөмэрдээх "Прометейчик" оёо саадыгар киллэрэн боруобалаабылпыт күн бүгүннэ диэри улзэли турар. 2017 сыллаахтан "АНАБАС ЭЙГЭ СИТИМЭ" диэн Өрөспүүбүлүкэбит улуустарыттан түмсэн, холбоһуктаах (сетевой) бырайыак суруйан инновационнай бырайыактар куонкуруустарыгар көмүскээн үлэни-хамнаһы саҥалаабылпыт. Онуоха улуустут үгүс нэһиликтэрин ухуйааннара, Кэбээйи уонна Дьокуускай куорат ухуйааннара, ЧГФКСИ УҮө ФГОТ-тин уйулба уонна педагогика кафедрала бырайыак кыттыылаахтарынан буолбуттара.

Анагас эйгэ араас моделларын айан
арийэн, оёо үс сааһыгар дизи үлэни
эрэппүттэри кытта үлэ уратытын, со
иальной партнердары кытта ситимиз
иини, сана ирдэбилээн цифровизация
ы тутууну чинчийэн, үлэни түмэн суру
ан, 1 монографияны, уонтан тахса үрүр
эр-методический босуобуйалары суруйан
этиимизэтиллэр. Барыйаас кыттылыахста
а үнүстүүт научнай оскулатын үлэтигэр
ыттыллар научнай эмпириэиэиэтигэр
студьёуоннарга аналлаах дыһаһларга кыт
аһлар уонна практика барар сүүн бааза
ынан буолаллар.

"Сүлүсүм" ухуяантан сулус курду
ыган тахсыбыг үлз уопута Өрөстүүбүлүкэ
рассийа. Аан дойду үөрэтиригитигэр
иниийэ биллэн, кыра савастаах оҕолор
лабас эйгэс иити-үөрэтии-сайыннары
технологиятын тарбатта. Онон түмүктэ
ттаххэ, оҕо иитиитигэр сана сүүрэни
иллэрии кэрдистэрэ салбанан бараллар
айдаллар.

Татьяна МАКАРОВА
уфуйаан научнай салайааччыта
педагогической наука хандьыдаата
Чурапчытаабы судаарыстыбаннай
физкультура уонна уһуорт үнүстүтүтү
педагогика уонна уйулба кафедратын
доцента, социальной-педагогической
факультет декана

— ППМИ —

СУОЛ ОНОРУУТУН ӨЙӨӨТҮБҮТ

Чакыр нэһилиэгэр олохтоох көбүлээһин өйөөтүн бырагырааматын мунньагы бу дьыл ахсынньы 2 күнүгэр, дойдду үлүүнэн буола турар быһыыга-майгыга олохторун, куйаар ситиминэн ыһылыһына.

Нэһилиэк олохтоохторуттан уопсайа холбоон, 7 этии кирибиттэн үс сүрүн боллуруус көрүлүннэ: нэһилиэк таһынаабы суолу оноруу, фольклор дьиктин өрөмүөннээһин уонна нэһилиэк киинигэр турар ыспартыбынай быһаарыһааны атын сиргэ көһөрүү.

Мунньаха 167 киһи кыттыны ылбыттан.

нэһилиэк таһынаабы суолу онорууга 92 киһи кылаастан, туох да мөккүрү суох бу бырайыак өйөннө.

Сайын зайы өттүү бэрар дьон айан суолугар үгүс мэхайдары көрсөлгөрүнэн олохтоох көбүлээһини өйөөтүн бырагырааматыгар чуолаан бу этиини өйөөбүттэрэ, дьон үлэтэ-хамнаһа тупсарыгар улахан төһүү күүс, тирэх буолуо диэн бигэ эрэллээхпит.

Альбина ЛУГИНОВА,

Чакыр нэһилиэтин дьаһалтатын сүрүн-нүүр исписэлиһэ.

Күндү тапталлаах оҕолоро, убайдара, бырааттара, Чурапчы нэһилиэтин олохтооҕо

ПЛАТОНОВ Дмитрий Николаевич ыарахан ыалдьан олохтон туораабытынан, ийэтигэр, аҕатыгар, биригэ төрөөбүттэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Сокольниковтар аймак.

Тапталлаах эдьийдэрэ, үлэ бэтэрээнэ, Бүлүү куорат олохтооҕо

ПЕТРОВА Александра Кирилловна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан, ытыктыыр күтүөлүгүгэр Алексей Кириллович Васильевка уонна кини биригэ төрөөбүттэригэр, чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Дьокуускайтан Соловьевтар, Ивановтар, Чурапчыттан Захаровтар, Пермиковтар.

Күндү ийэбит, эйбэс эбэбит, Одьулуун нэһилиэтин олохтооҕо, тыыл, педагогическай үлэ бэтэрээнэ, Көһөрүлүү кыттылааҕа **ПРОКОПЬЕВА Вера Львовна** бу дьыл ахсынньы 1 күнүгэр ыалдьан, 91 сааһыгар олохтон туораабытын билэр дьонулар, аймактарыгар дириг кутуртуйан туран иһитиннэрэбит.

Кыргытара, күтүөттэрэ, сизиннэрэ, хос сизиннэрэ.

Кутурбаммытын тиздэбит:

- Педагогическай үлэ уонна тыыл бэтэрээнэ, Хоту көһөрүлүү кыттылааҕа, Одьулуун орто

оскуолатын бэтэрээн бибилиэтигэрэ Прокопьева Вера Львовна ыарахан ыалдьан олохтон туораабытынан, кыргыттарыгар, күтүөттэригэр, сизиннэригэр улуустаабы үөрэх управлениетын профсоюзун, бэрэссэдээтэл Е.И. Давыдов, Одьулуун орто оскуолатын кэлэктиибэ, профсоюзун.

- Күндү тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, Хоту көһөрүлүү кыттылааҕа, бибилиэтигэр идэлээх ытыктыыр киһилэрэ, Одьулуун нэһилиэтин олохтооҕо Прокопьева Вера Львовна ыарахан ыалдьан олохтон туораабытынан, кыргыттарыгар Екатеринаба, Людаба, Сусаннаба Е.М., В.П. Ивановтар дьиз кэргэттэрэ.

— КЭРИЭСТЭБИЛЭР —

Күндү киһибит сырдык кэриэһигэр

Күндү киһибит, Амма Солобуодатын олохтооҕо, Сидоровтар перддацияларын бэтэрээн улуутала, "Ийэбэ Алдан аат" мэтээллээх, "Амма улуутун социальнай-экономическай сайдыытыгар кылаатын иһин" анал үрүн көмүс мэтээлинэн наҕараадалааһыт, элбэх оҕолоох күн күбэй ийэ **Аргунова Ирина Петровна** уһундук, ыарахан ыалдьан олохтон туораабыта бу дьыл, ахсынньы 15 күнүгэр биригэ сылын туолар.

Кини 1955 с. алтынньы 2 күнүгэр улууталлар дьиз кэргэттэригэр Чурапчы Чакырыгар алтыс оҕонор төрөөбүтэ. Аҕата Петр Иванович Капитонов — Амма Сулҕачыттан төрүттээх фронтовик-учуутал этэ. Ийэтэ Ульяна Федоровна Сидорова — Чурапчы Холбоһотун төрүт олохтооҕо, эргичи талааннаах киһи этэ.

Ира Капитонова Дириг бөлүгүгэр оҕо-дэр сааһа ааспыта. Дириг орто оскуолатыгар үөрэнэр сылларыгар октябренок, пионер, комсомол кэккэтигэр ийитиллэбит. Үөрэбин ыарысдааҕа үчүгэйдик үөрэммитэ. Кинигани ааҕарын тухтан да ордук себүлүүрө, бибилиэтигэр үлэлиир ийэтигэр күннэтэ көмөлөһөрө. "Оскуола — производство — үрдүк үөрэх" девизинэн "Эрилик Эристин" соҕуос Мэлдэхсигэсэи учаастагар үс сыл ыанньыксытынан үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Салгыы Дьокуускайга СГУ ИФФ нуучка тылын салаатыгар туттарсан, биэс сыл үөрэнэн бүтүрүбүтэ. Кини педагогическай үлэтэ Амма оройуонун Алтан орто оскуолатыгар саба-ламмыта. Сотору дьылда-хаан ыйаагынан Михаил Афанасьевич Аргунову көрсөн ыал буолбуттара. Амма Соморсунугар, Солобуодаба дьиз-уот туттан, сэттэ оҕону төрөтөн, бүөбүйдээн улаатыннарбытара, олохторун суолун буларбытара.

- Күндү тапталлаах кэриэһинин Иринаһын удьуорбутун ууһатар-тэнитэр элбэх оҕолоон дьоллоохтук спордубут. Кини олохун бүтүнүтүн кэриэтэ оҕолоругар анаата.

- Күн сириг көрдөрбүт күн күбэй ийэбитин куруутун ахта-саныы, кэриэстим сыл-дьыаһыт. Кини ситэ олохтоох оҕо бийигинэн — оҕолорунан, сизиннэринэн салҕанар аналлаах. Элбэх оҕолоох ыалга төрөөбүтүт — бийиги дьолбут буоларын өйдөөтүбүт! Төрөппүттэригэр махтанабыт...

- Бийиги, Ира биригэ төрөөбүттэрэ, кини ыал буолан элбэх оҕоломмуттан үөрэ-бит, сизтэрбит улаатыннарар-сайдыйаларыгар, үрдүк үөрэхтэниилэригэр күүспүткүөхпүт тийэрзинэн көмөлөспүтүт. Убаастыыр күтүөлүгүгэр Михаил Афанасьевичка, төрөппүт оҕолоругар ийэлэрин олохун тигэх сылларыгар ыарылаан көрбүттэригэр махтанабыт.

Ирина Петровна Аргунова "Эбэс" буолар үрдүк дьолу эмиз билбитэ, кыраһый сизтэрин, ыраах да буоллар, арчылаабыта-араччылаабыта. Кини теһе да ыарахан ыарыыга ылларан сыттар, санаатын түһэрбикэ, олох туһугар туруулаһа сатаабыта, сырдык тыһа быстыар дьэри оҕолорун, биригэ төрөөбүттэрин дьүөгэлэрин дьолдорун кытта сибээстэспитэ...

Улахан дьиз кэргэн туллар туттааҕа, күн күбэй тапталлаах ийэтэ, эбэтэ, Саха Далбар Хотуна диэн — кини этэ. Күндүтүн күндү киһибит уһун уугар утуйар сириг — дойдун Чурапчы Холбоһотунан чугас Өлөнөөх күөлүн үрдэ буолла. Сымнаастык, сылаастык утуй, ийэн, эдьийдэрин ыксатыгар...

Күндү киһибитин сүтэрбит саамай ыарахан күннэригэр өйөөбүт аймактарытыгар, биригэ дойдулаахтарытыгар, Ирина дьүөгэлэригэр махтанабыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийитэ, сизиннэрэ

— Амматтан, Дьокуускайтан, Миригэйтэн Аргуновтар.

Биригэ төрөөбүттэрэ — Холбоһоттон, Соморсунтан, Мээндигиттэн Капитоновтар.

Өйбүтүгэр-сүрэхпитигэр мэлдьи тыыннаах...

Күндү аҕабыт, кэргэним, бырааппыт, убайыт аймактыг Бурнашев Петр Афанасьевич күн сириттэн күрэммитэ бу дьыл, сэттинэ 28 күнүгэр 40 хонуа туолла. Күндү киһибит олохтон соһучу барбыта, дьиз кэргэнигэр, чугас аймактарыгар, биригэ алтыспыт дьолдоругар олус хомолтолоох, кыһылаах...

Петр Афанасьевич 1972с. муус устар 17 күнүгэр Арыылаах нэһилиэгэр Елена Михайловна Бараханова, Афанасий Романович Бурнашевтар дьиз кэргэннэригэр бастаы уол оронон төрөөбүтэ. Бырааппытын таптаан Бөтүсүк дьиз ыһыарбыт.

Тыа ыалын сизинэн, сүөгү-сылгы ииттэн кири-бааччы спорбуттара. Бүөккэ оҕо эрдэһиттэн элбэх саната суох, сэмэй, сымнаастык майгылааҕа. Оскуолаба маһынан уһунарга уһуйуллубута, быыстапкаларга кытара. Эт-хаан өттүнэн эргичи сайдылааҕа — улуустар икки ардыларынаабы мас тардыһытыгар тийэс кытара.

1989с. Чурапчытаагы интэринээт-оскуолаба киригэн, тустуу көрүнүнэн дьарыктаммыта, үгүс дьолдордоммута. Онно биригэ үөрэммит уопаттара ахталларынан, бэйэтин лаппа кыанара. Кэлин бэйэтэ анаан-минээн тимири снарядтарынан хачайданан, этин-хаанын сайыннарыта. Дьонно-сэргэбэ биригэ тэник сыһыаннаһара, сэмэй майгытын иһин дьолдотторо бары убаастыылара.

1990 с. ытык иһин толорон, армия кэкигэр сулуусулаһы барбыта. Кэлин баран, төрөөбүт нэһилиэгэр сүөгү көрөн, сайынын оттоон дьонугар көмөлөһөрө. Кыра саастаах аймактарыгар холобур буолан, бырааттарын элбэхтэ үөрэппитэ-такайбыта.

Харбалаахтаагы ОгТУ-га автомеханик үөрэбэр үөрэммитэ. Чурапчыттан төрүттээх Люция Гаврильевна Петроваһы кытта ыал буолан талбыт курдук 3 оҕоломмота. Аҕа буолар үрдүк дьолун билэн, удьуур утумун салгыыр уоплаабыттан, кыргыттардаабыттан бийиги сэмээр үөрөбүт. Оҕолоро усту-дьюоннуур кэмнэригэр күүс-көмө буолбута.

Бырааппыт, оҕобут Бүөккэ күннээҕи түбүктэри аахсыбаҕа, хаһан да сунхарба-

ка, куруук "эбэи, себү" кытта сылдьара, мучук тынан күлэ-үөрэ туһара харахпытыгар бу баар курдук...

Биригэ үөрэммит дьолдотторо, аймактара ыһыаран үгүстүк көмөлөһүннэрэллэрэ. Ону быһа ыһымат этэ, на-чаас икки ардыгар саба тутара.

Айылбаттан бөригиннэрбит күүстээх-уохтаах буолан, үлэ саамай ыараханыгар, көтөбөр-сүгэр өттүгэр сылдьара. Эр киһилии көнө сүрүннээҕэ, үөрүннээн майгылааҕа. Көрү-күлүүн "соһо сылдьара", хаадыгыһа сылдьан үлэни кыайыта-хоппута баар буолара. Ону биригээдэтин уопаттара үгүстүк саныыллар.

Чурапчы улуутугар "Хаарбах дьизлэртэн дьону көһөрүү" бырагыраама тийиктээхтик ыһыллар. Онно бийиги бырааппыт Петр Афанасьевич сэмэй кылаатын киллэрсибиттэн, астынабыт. Боростуой үлэ киһитин сыратынан төрөөбүт улуустут күн ахсын кизикэйэ кэниир, сана дьизлэр дьэндэ-һэллэр, эргэ сананан солбуллар.

Бырааппытын тигэх суолугар атаарар ыарахан кэмнэригитигэр күүс-көмө, сүбө-ама буолбут дьоннорбутугар ис сүрэхпиттэн махтанабыт. Ол курдук, Чурапчыга биригэ үлэлээбит биригээдэтин кэлэктиибигэр, салайааччы Николай Семеновичка Ивановка, интэринээт-оскуолаба биригэ үөрэммит дьолдоругар, чуолаан Чурапчы улуутун дьонугааттарын Сэбизин бэрэсэдээтэлигэр Афанасий Афанасьевич Захаровка, "Суолдуг" маһаһын хаһаайныгар Петр Степанович Марковка, дойдутугар Арыылааха тиздэбит амаах санаалаах суол-парга Илья Егорович Толстоуховка, Арыылаах нэһилиэтин олохтоохторугар, биригэ үөрэммит табаарыстарыгар, аймактарыгар, Чурапчыга биригэ үөрэммит табаарыһыгар, олохун тигэх күннэригэр дьэри өйөөн-өй-дөөн, дьизлээн-уоттаан спордубут Иван Николаевич Монастыревка махталбыт мунура суох.

Быраппыт быдан дьылларга бырастыы, күндү бырааппыт Бөтүсүк...

Чурапчыттан эдьийэ Варвара Михайловна Бомбова дьиз кэргэнэ, эдьийэ Надежда Никифоровна Попова, күтүөтэ Николай Семенович Иванов дьиз кэргэнэ, Арыылаахтан, Хатылыттан, Черкөөхтөн, Үрэх Күөрэттэн бырааттара, балыстара, эдьийдэрэ, убайдара.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү тапталлаах ийэбитин, эбэбитин, балтыбын, эдьийбитин, И.Е.Федосеев — Доссо аатынан Дириг орто аароскуолатын ааҕара-фияба ууһутатын Анна Гаврильевна Борисованы ар сылтаах үтүө суобастаах үлэг үрдүктүк сыаналаан, "Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэҕиригэр үтүөлээк үлэлэһит" ааты ылбыккынан, ийитиик-истиг-ник эбэрдэлиибит!

Баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, санаабытыг сатанан, тоһкуй-дэабытыг тоһуллан истиг! Бийиги эдигин таптыыбыт, эбигинэн кизн туһтабыт.

Эбэрдэни кытта уопаттарын, кийииттэрин, сизиннэрин, эдьийин, быраатын, балтыларын уонна кинилэр дьиз кэргэттэрэ.

САНА ОЛОХ

БҮТЭНИК ЧЭПЧЭТИИЛЭЭХ СУРУТУУ
ДЕКАДАТА

Ахсынньы 6-16 күннэригэр

Почта нөҕүө сурутуу 6 ыйга - 413, 76 солк.

Альтернативнай

(эрэдээксийэттэн кэлэн ылыы) - 420 солк.

Чурапчыны хаһыатын

СУРУТ! ААХ! СЭРГЭЭ!

Дойдун тыһынынан уугуттан!

Ген. диригэр - Н.М. СТРУЧКОВА.
Гд.эрдээктэр - Л.В. ГОРЮХОВА.
Шэф-эрдээктэр - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.
1-ы категориялаах эрдээктэр - А.Н. ЗАХАРОВА.
2-с категориялаах эрдээктэр - А.М. СЛЕПЦОВ.
Юреспидиэнтэр - М.В. ПЕТРОВА, С.А. ЖЕНДРИНСКИЙ.
Худ. эрдээктэр - Л.К. ПОПОВА.
Бэчээтхэни - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэриис таһаараччылар: ОЭ Бырабылаһыстыбата, Саха Өрөспүүбүлүкэтин "Сахабача" Оударыстыбанай автономнай тэрилтэ.
677000. Дьокуускай к. Ордоннииде уул. 31, 124 кб.
тэл/факс: (411-2) 34-38-17 e-mail: sekhacheva@mail.ru.
Российской Федерации Россияҥаах ОЭ салааттыгар 2020 с. Бас ыйын 3 күнүгэр регистрациялааһыт нүмэрэ — ПИ №ТУ14-00559.

Эрдээксийэ аадырыһа: 678570, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
Телөүөннэригэр: эрдээктэр — 41-332, ордоннар — 41-265.
E-mail: saneloh@mail.ru, сайт: saneloh.ru, Instagram: @saneloh

Бүтөккө сакаас: № 70-2 (11823)

Кэмэйдэ: 1 бэч. дьиз

Ахсаана 1200. Хаһыат сыаната: 20

Амкар суруй элбэһи анал редакцияга таһаарыһаар аадырыһа олор кутубтар бөлүгүгэр. Суруй аадыһаар таһаарыһаар кутубтарга таһаарыһаар аадырыһа олор кутубтар бөлүгүгэр.